

Читання мовчки +розуміння прочитаного (3-4 клас)

Рівень розвитку навички читання мовчки (технічної і смислової її сторін) у 3-4 класах рекомендують перевіряти, починаючи з 3 класу, II семестру. Кількість перевірок вчитель визначає самостійно. Враховуються такі характеристики цього виду читання:

- спосіб (наявність чи відсутність артикуляції – зовнішніх мовленнєвих рухів);
- розуміння змісту прочитаного;

Показник темпу та способу читання не є обов'язковим критерієм перевірки, а лише може служити орієнтиром для вчителя, який допоможе простежити поступ учня.

Методика проведення

Для кожного учня робиться заготовка тексту, з яким він буде працювати та 12 тестових запитань, за якими буде здійснено перевірку розуміння прочитаного.

Спочатку вчитель перевіряє **технічну сторону** читання.

1. Для цього пропонує учням взяти в руки олівці.
2. За вказівкою вчителя: **«Почали читати!»** – школярі заглиблюються в читання.
3. Через 2 хвилини вчитель говорить: **«Зупинились!»**.
4. Кожний із учнів ставить олівцем **крапку над словом**, на якому він зупинився.
5. Далі учні дочитують (перечитують) текст і виконують запропоновані 12 тестових завдань з трьома варіантами відповідей.

Перевірка роботи

- У процесі перевірки вчитель встановлює **кількість прочитаних слів** кожним учнем (ученицею) за 2 (3) хвилини, яку ділить на 2 (3), і отримує кількість слів, прочитаних за 1 хвилину.
- **Спосіб читання** (наявність чи відсутність артикуляції – зовнішніх мовленнєвих рухів) вчитель може здійснювати на основі власних спостережень під час самостійного читання учнем на уроках, а не лише під час діагностувальної перевірки.

Розуміння прочитаного

Перевірити розуміння прочитаного вчитель може за допомогою будь-яких завдань, які направлені на виявлення сформованості вмінь визначати фактичний зміст, тему, встановлення причиново-наслідкових зв'язків прочитаного тексту та аналізу прочитаного тексту, висловлення та обґрунтування власного ставлення щодо прочитаного, формулювання висновків тощо.

Це може бути тестова робота з 12 запитань з чотирма варіантами відповідей або різні варіанти комбінованої роботи.

Комбінована письмова робота МОЖЕ містити наступні завдання:

I тип

- Завдання на вибір однієї правильної відповіді з трьох на виявлення обізнаності з колом дитячого читання та практичного застосування літературознавчих понять (Наприклад, обрати жанр твору, назвати автора твору, обрати розділ, в якому можна помістити цей твір і т.п.)

II тип

- Завдання на вибір одного варіанту відповіді з запропонованих трьох на вміння працювати з літературним твором (змістом), дитячою книжкою чи довідковою літературою (Наприклад, яка основна ідея твору, пояснити значення фразеологізму, головний герой твору і т.п.)

III тип

- Завдання на встановлення відповідності (Встанови послідовність подій, віднови план і т.п.)

IV тип

- Завдання з короткою відповіддю (Наприклад, продовж речення, встав пропущені слова)

V тип

- Завдання творчого характеру (Напиши пораду головному герою і т.п.)

У 3-4 письмова частина роботи орієнтовно МОЖЕ містити наступні

- 10 завдань (5 завдань першого типу, 4 – другого і 1 – третього типу).
- 12 завдань (6 завдань першого типу, 5 – другого і 1- третього типу)

Увага! Перевірка розуміння прочитаного мовчки тексту повторного його перелічування **не передбачає**.

Орієнтовні показники темпу читання

(служать матеріалом для вчителя, щоб простежити поступ учня)

Примітка: перше (менше) число у кожному із зазначених показників визначає **обов'язковий рівень**, друге число вказує на бажаний (перспективний) результат розвитку читацького уміння. Тобто, перше число – це показник сформованості на достатньому та високому рівні навички читання мовчки.

*Показники є орієнтовними і не є засобом перевірки. Вчитель може лише відслідковувати поступ учня в розвитку темпу читання, але не оцінювати його.

Спосіб читання

Початковий		
Орієнтовний кількісний показник		
3 клас		4 клас
I – 75 сл/хв і нижче		I – 90 сл/хв і нижче
II – 80 сл/хв і нижче		II – 100 сл/хв і нижче
Середній		
Орієнтовний кількісний показник		
3 клас		4 клас
I – 76-84 сл/хв		I – 91 – 99 сл/хв
II – 81 – 89 сл/хв		II – 101 – 109 сл/хв
Достатній рівень		
Орієнтовний кількісний показник		
3 клас		4 клас
I – 85-110 сл/хв		I – 100 – 150 сл/хв
II - 90 – 140 сл/хв		II – 110 – 170 сл/хв
Високий рівень		
Орієнтовний кількісний показник		
3 клас		4 клас
I – 110 сл/хв і більше		I – 150 сл/хв і більше
II - 140 сл/хв і більше		II – 170 сл/хв і більше
П	Читає напівголосно або пошепки, помітні зовнішні мовленнєві рухи	
С	Під час читання часто виникають зовнішні мовленнєві рухи.	
Д	Читає «очима», відсутні зовнішні мовленнєві рухи	
В	Читає «очима», відсутні зовнішні мовленнєві рухи	

Розуміння прочитаного

Орієнтовні критерії оцінювання та рівня сформованості

П	Розуміє фрагменти тексту, прочитаного вголос або мовчки (окремі речення, слова тощо); ситуативно виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного; припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного; не завжди може коригувати власне розуміння, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі із зіставленням прочитаного і зрозумілого. ситуативно робить висновки з допомогою вчителя; припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного; відчуває труднощі з самостійним визначенням помилок, навіть після допомоги вчителя; не завжди може розрізнити відтворення змісту прочитаного та висновки з прочитаного.
С	Розуміє текст (художній, медіатекст тощо), прочитаний вголос або мовчки, у загальних рисах, не зважає на деталі; виконує завдання на загальне розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; відтворюють зміст прочитаного в загальних рисах (відповідь на запитання: хто? що? де? коли?); здатний/здатна поглибити власне розуміння прочитаного після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвіднесенні засобів візуалізації зі словесною частиною тексту. у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного здатний/здатна внести уточнення у власні висновки щодо прочитаного тексту після допомоги вчителя; відчуває труднощі в розрізненні суті власних висновків з висновками, які є в тексті.

Д	Розуміє текст (художній, інформаційний) прочитаний вголос або мовчки; самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; частково аналізує зміст прочитаного тексту; аргументує власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилки у процесі читання (пропущені слова, наголос, все, що призводить до неправильного сприймання тексту); тлумачить інформацію, подану в тексті засобами візуалізації (емотикони, піктограми, схеми, таблиці, ілюстрації тощо) у співпраці з учителем. Демонструє розуміння тексту, формулюючи прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, але здатний/здатна піддавати сумніву окремі факти, наявні в тексті; самостійно формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, уточнює факти і судження з незначною допомогою вчителя; аналізує, класифікує, пов'язує елементи інформації в цілісну картину, аргументуючи власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна внести уточнення у власні висновки щодо прочитаного тексту (елементи інформації, факти і судження); у разі сумнівів щодо правдивості або неправдивості фактів визначає у співпраці з учителем джерела, за якими можна перевірити інформацію.
---	---

В	Розуміє текст (художній, інформаційний) прочитаний вголос або мовчки; самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту; аналізує, класифікує, узагальнює зміст прочитаного тексту; аргументує власну думку прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилки в процесі читання (пропущені слова, наголос, все, що призводить до неправильного сприймання тексту) та визначає чинники, що вплинули на допущення помилок; регулює темп читання; тлумачить інформацію, подану в тексті засобами візуалізації (емотикони, піктограми, схеми, таблиці, ілюстрації тощо). Демонструє розуміння тексту, формулюючи висновки на основі інформації (явної та прихованої), виявленої в тексті; самостійно формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, розрізняє факти і судження; аналізує, класифікує, пов'язує елементи інформації в цілісну картину; розрізняє факти і думки про ці факти, аргументуючи власну думку прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилки у власних висновках щодо прочитаного тексту (елементи інформації, факти і судження); у разі сумнівів щодо правдивості або неправдивості фактів визначає джерела, за якими можна перевірити інформацію.
---	---

Дата проведення _____

Бланк оцінювання сформованості навички читання вголос та розуміння прочитаного

Назва тексту _____

		Спосіб та правильність	Розуміння прочитаного	
		2. Володіє повноцінно навичкою читання вголос і мовчки	1. Визначення фактичного змісту, теми, встановлення причиново-наслідкових зв'язків прочитаного тексту	3. Аналіз прочитаного тексту, висловлення та обґрунтування власного ставлення щодо прочитаного, формулювання висновків

[illegible]